# Stratejik Planlama Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Stratejik Planlama Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31179

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Stratejik Planlama Tutum Ölçe?i (SPTO), e?itim kurumlar? ba?lam?nda bireylerin stratejik planlama sürecine ve ç?kt?lar?na yönelik sahip olduklar? tutumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Nuri Balo?lu, Ercan Karada? ve Halil Karaman taraf?ndan 2008 y?l?nda yap?lan kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? sonucunda kullan?ma sunulmu?tur. Ölçek, be? temel alt boyutta toplam 35 maddeden olu?maktad?r ve kat?l?mc?lar?n tutumlar?n? 5'li Likert Ölçe?i format?nda de?erlendirmektedir. Bu ölçek, özellikle okul yöneticileri ve ö?retmenler gibi e?itim payda?lar?n?n stratejik yönetim yakla??mlar?na kar?? gösterdikleri alg? ve e?ilimleri tespit etmek için kritik bir rol oynamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Stratejik Planlama, Tutum Ölçe?i, E?itim Yönetimi, Kurum Geli?tirme, Faktör Analizi, Güvenirlik, E?itim Bilimleri.

## Yazarlar

Nuri Balo?lu, Ercan Karada?, Halil Karaman

## Amaç

Stratejik Planlama Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, e?itim kurumlar?nda görev yapan personelin, özellikle de okul yöneticileri ve ö?retmenlerin, stratejik planlaman?n gereklili?i, faydalar? ve uygulanabilirli?i hakk?ndaki inançlar?n? ve duygusal e?ilimlerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, planlama sürecine kar?? olumlu ya da olumsuz tutumlar?n belirlenmesine olanak tan?yarak, planlama sürecindeki muhtemel direnç kaynaklar?n?n veya destekleyici faktörlerin önceden tespit edilmesine yard?mc? olur.

Ölçe?in geli?tirilmesi, e?itim sisteminde stratejik yönetim yakla??mlar?n?n yayg?nla?mas? ba?lam?nda, uygulay?c?lar?n bu yeniliklere adaptasyon düzeylerini anlamak için bilimsel bir zemin olu?turmay? hedeflemi?tir. Bu sayede, tutumlar? etkileyen faktörler belirlenerek, stratejik planlama e?itimlerinin içeri?i ve uygulama stratejileri daha etkili hale getirilebilir.

## Yap?

Stratejik Planlama Tutum Ölçe?i, bireylerin stratejik planlamaya yönelik karma??k tutumlar?n? yakalamak üzere tasarlanm?? çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, toplam 35 maddeden ve be? ayr? alt boyuttan olu?maktad?r. Bu boyutlar, tutumun farkl? yönlerini temsil ederken, hem olumlu alg?lar? (fayda ve etkinlik) hem de olumsuz alg?lar? (güvensizlik ve direnç) kapsamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar ve madde say?lar? ?unlard?r:

**Kurum Geli?tirme (12 madde):** Stratejik planlaman?n organizasyonel geli?ime, denetime ve genel iyile?meye katk?s?na dair inançlar? yans?t?r.
**Güvensizlik (9 madde):** Stratejik planlaman?n teorik ve pratik faydalar?na yönelik ?üphecilik, planlar?n gerçekçi olmad??? veya bir hayal ürünü oldu?u yönündeki alg?lar? içerir.
**Verimlilik (7 madde):** Planlaman?n kaynaklar?n etkin ve yerinde kullan?m?n? sa?lama yetene?ine dair olumlu tutumlar? ölçer.
**Etkililik (4 madde):** Stratejik planlaman?n hedeflere ula?madaki ba?ar?s? ve modern araçlar?n (örne?in teknoloji) kullan?m?n? kolayla?t?rmas? hakk?ndaki alg?lar? de?erlendirir.
**Direnç (3 madde):** Stratejik planlama sürecinin ki?isel veya kurumsal ç?karlara hizmet etme e?ilimi, yani plan?n bir güç aktar?m? arac? olarak görülmesine yönelik olumsuz tepkileri ve direnci ifade eder.

## Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem aç?mlay?c? hem de do?rulay?c? faktör analizi çal??malar?yla detayl? olarak incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçek maddelerinin faktör yük de?erlerinin 0.41 ile 0.87 aras?nda de?i?ti?i ve bu de?erlerin kabul edilebilir düzeyde oldu?u saptanm??t?r. Bu yüksek yük de?erleri, maddelerin ilgili olduklar? faktörleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Be? faktörlü yap?n?n toplam öz de?eri (Eigenvalue) 20.33 olarak belirlenmi? olup, bu be? faktörün varyans?n %58.11'ini aç?klad??? tespit edilmi?tir. Aç?klanan varyans yüzdesinin bu düzeyde olmas?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? yeterince temsil etti?ini ve yüksek düzeyde yap? geçerli?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

## Güvenirlik

Stratejik Planlama Tutum Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k ve zamana ba?l? kararl?l?k güvenirlikleri yüksek bulunmu?tur. ?ç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s? olan Cronbach Alpha de?eri, alt ölçekler baz?nda 0.72 ile 0.94 aras?nda de?i?mektedir. Ölçe?in bütünü için hesaplanan genel Cronbach Alpha katsay?s? ise 0.82 olarak saptanm??t?r, bu da ölçe?in maddelerinin yüksek düzeyde homojenli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in zamana ba?l? kararl?l???n? ölçmek amac?yla uygulanan test-tekrar test güvenirlik katsay?lar? da yüksek bulunmu?tur. Bu katsay?lar, 0.698 ile 0.865 aral???nda de?i?mekte olup, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar üretti?ini ve ölçülen tutum yap?s?n?n kararl? oldu?unu do?rulamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Faktör Analizi

Ölçek, Nuri Balo?lu ve arkada?lar? taraf?ndan hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak geli?tirilmi?tir. AFA, ölçe?in teorik olarak beklenen be? boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karm?? ve maddelerin bu boyutlara da??l?m?n? belirlemi?tir. DFA ise, elde edilen bu be? faktörlü yap?n?n örneklem verileriyle ne derece uyumlu oldu?unu istatistiksel olarak test etmi?tir.

Yap?lan Faktör Analizi sonuçlar?, Kurum Geli?tirme, Güvensizlik, Verimlilik, Etkililik ve Direnç alt boyutlar?n?n birbirinden ayr???k ve anlaml? yap?lar oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu analizler, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam bir temele oturdu?unu ve stratejik planlamaya yönelik tutumu çok boyutlu olarak ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

## Ölçme Arac?

**Test Türü:** Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

**Format:** 5'li Likert Ölçe?i (1= Hiç kat?lm?yorum - 5= Tamamen kat?l?yorum)

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** E?itim Kurumlar? Çal??anlar? (Yöneticiler ve Ö?retmenler)

**Ya? Grubu:** Yeti?kin

**Popülasyon Detaylar?:** ?lkö?retim ve ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan çe?itli kademelerdeki e?itim personeli.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim formu. Kat?l?mc?lar, stratejik planlamaya ili?kin ifadelere kat?lma düzeylerini belirtirler.

## Anahtar Kelimeler

Tutum, Stratejik Yönetim, Okul Yönetimi, Psikometri, E?itim Reformu, Varyans, Faktör Yükü.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Nuri Balo?lu

**?leti?im E-posta Adresi:** nbaloglu@ahievran.edu.tr

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Yazarlar?n Ba?l? Oldu?u Kurum E-posta Adresleri:** Bilgi mevcut de?ildir.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir makale kapsam?nda 2008 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m?na dair özel bir ücret bilgisi mevcut olmamakla birlikte, akademik ara?t?rmalarda ve e?itim kurumlar?nda referans gösterilerek kullan?lmas? mümkündür. Kullan?m izni ve detayl? bilgi için sorumlu yazar Nuri Balo?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesine ve PDF doküman?na a?a??daki ba?lant?lar arac?l???yla eri?im sa?lanabilir:

Makale Ba?lant?s?: kuyeb.com
Orijinal PDF doküman?: stratejik-planlama-tutum-olcegi-toad.pdf

## Kaynaklar

Balo?lu, N., Karada?, E. ve Karaman, H. (2008). Stratejik Planlama Tutum Ölçe?i: Aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi çal??mas? . *Kuram ve Uygulamada E?itim Bilimleri*, *8*(2), 407-437.

## Stratejik Planlama Tutum Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 5 alt boyut ve 35 maddeden olu?maktad?r. A?a??da her bir alt boyuta ait örnek bir madde sunulmu?tur:

**Kurum Geli?tirme (12 m):** Stratejik planlama okulun denetlenmesini kolayla?t?r?r.
**Güvensizlik (9 m):** Stratejik planlama bir hayal ürünüdür.
**Verimlilik (7 m):** Stratejik planlama kaynaklar?n etkin kullan?m?n? sa?lar.
**Etkililik (4 m):** Stratejik planlama teknolojinin kullan?m?n? kolayla?t?r?r.
**Direnç (3 m):** Stratejik plan yapanlar, bu planlar yoluyla kendi dü?üncelerini aktar?rlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM